

УДК 333.08:334.713:526.112

В. М. Ходаківський,
к. е. н., доцент кафедри економіки і підприємництва,
Житомирський національний агроекологічний університет, м. Житомир
ORCID ID: 0000-0003-3913-7461,
А. В. Козіревич,
магістр кафедри економіки і підприємництва,
Житомирський національний агроекологічний університет, м. Житомир
ORCID ID: 0000-0002-3237-1469
І. І. Лень,
магістр кафедри економіки і підприємництва,
Житомирський національний агроекологічний університет, м. Житомир
ORCID ID: 0000-0002-3587-0001

DOI: 10.32702/2306-6792.2019.22.60

СУЧАСНІ УМОВИ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ОСНОВНИХ ВИДІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ РУЖИНСЬКОГО РАЙОНУ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ

V. Khodakivskyy,
PhD in Economics, assistant professor of economics and business, Zhytomyr National Agro-ecological University, Zhytomyr
A. Kozirevich,
master's degree of Economics and Economics, Zhytomyr National Agroecological University, Zhytomyr
I. Len,
master's degree of Economics and Economics, Zhytomyr National Agroecological University, Zhytomyr

CURRENT CONDITIONS OF INVESTMENT SUPPORT OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF THE MAIN TYPES OF ACTIVITIES OF THE ENTERPRISES OF THE AGRO-INDUSTRIAL COMPLEX RUZHYN DISTRICT OF ZHYTOMYR REGION

Дослідження присвячені узагальненню теоретико-методичних і науково-практичних аспектів конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції підприємства, розв'язанню наукового завдання, що виявляється в підвищенні рівня конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції ДП "Ружин-молоко" Ружинського району Житомирської області. Проблемою ефективного розвитку досліджуваного підприємства стали застарілі технології виробництва, низький рівень матеріально-технічного забезпечення, незадоволені потреби в ресурсному забезпеченні та ін. Вирішення проаналізованих проблем полягає в запровадженні принципово нових технологічних факторів виробництва, які підтверджуються прогнозними економічними розрахунками, стосовно питань фінансового забезпечення запропонованих нововведень, джерел їх надходження та розрахунку показників ефективності від їх використання. Вирішення даної проблеми разом з оптимізацією бази матеріально-технічного забезпечення виробництва досліджуваного підприємства та оптимізацією можливого розвитку сільськогосподарських підприємств Житомирської області дасть можливість оновити матеріально-ресурсне забезпечення виробництва ДП "Ружин-молоко", створити умови для розвитку дієвого конкурентного середовища та значно підвищити його ефективність. У разі впровадження докорінної перебудови технології вирощування озимої пшениці в досліджуваному господарстві значно зростає ефективність виробництва цієї культури. Успішний розвиток досліджуваного підприємства можливий за умови розвитку зовнішнього середовища аграрного підприємства, а те в свою чергу залежать від розвитку національної економіки.

The article substantiates and analyzes the conceptual bases and practical recommendations on the current state of investment attractiveness of dairy production in Ukrainian dairy enterprises. The expediency and necessity of development of new types of dairy products as an innovative and highly profitable direction of agricultural business is substantiated. The analysis of the influence of external and internal factors of management of dairy enterprises on the prospects of

alternative investment support for their efficient production. Strategic directions for improving the investment climate of the dairy production and marketing system are highlighted, and the factors that limit it. The necessity of a radical restructuring of the existing system of investment support for the production of dairy products in the context of the development and involvement of effective state and regional programs is indicated. Prospects for the development of dairy products in dairies and conditions for their achievement are outlined.

The problem of effective development of the investigated enterprise has become obsolete production technologies, low level of logistics, dissatisfied with the need for resource provision, etc. The solution of the analyzed problems is the introduction of fundamentally new technological factors of production, which are confirmed by predictive economic calculations, in relation to the issues of investment support of the proposed innovations, sources of their receipt and calculation of indicators of efficiency from their use. Solving this problem together with the investment optimization of the enterprise's production systems for modernizing milk processing technology and optimizing the possible "vector" for the development of processing enterprises in Zhytomyr region will enable to update the material and resource supply of the enterprise "Ruzhin-Milko", create conditions for the development of an effective competitive environment and greatly improve its efficiency. When introducing environmentally safe and less material-intensive milk processing technology in the investigated enterprise, the efficiency of processing and production of dairy products is significantly increased. Successful development of the investigated enterprise is possible under the condition of the development of the external environment of the agrarian enterprise, and these, in turn, depend on the development of the national economy. In the future of the next research it is worth paying attention to the pragmatism of the State Enterprise "Ruzhin-Milko" in the implementation of the products produced on the external markets of dairy products. In this aspect, considerable attention is needed to the investigation of possible logistic and marketing channels of product sales.

Ключові слова: конкурентоспроможність, конкурентоспроможність продукції, сільськогосподарське підприємство, виробництво, аналіз господарських проблем, оптимізаційне проектування, моделювання матеріально-технічного забезпечення.

Key words: competitiveness, competitiveness of products, high-quality products, high-tech, analysis of state problems, optimization of projects, modeling of material and technical care.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Серед найважливіших чинників забезпечення ефективного функціонування економіки країни слід виділити надходження інвестиційних ресурсів та виділення пріоритетних шляхів їх використання для самих підприємств. У ринкових умовах ця проблема набуває особливої актуальності внаслідок загострення конкуренції. Нині інвестування є однією з провідних характеристик стану підприємства, що визначає перспективи його подальшого розвитку. Підвищена потреба агропромислового комплексу України в інвестиціях посилює необхідність їх ефективного використання. У сучасних умовах інвестиційне забезпечення економічного розвитку є запорукою формування конкурентоспроможного виробництва продукції. Зростання ефективності інвестицій у сільському господарстві спричиняє мультиплікативний ефект в економіці всієї держави. Тобто проблема інвестиційного забезпечення економічного розвитку підприємств має загальнодержавне значення. Вирішення цієї проблеми життєво важливе для всіх суспільно-економічних систем, вирізняється різноманітністю моделей, складністю та особливостями механізмів і залежить від конкретних обставин, а тому аспекти інвестиційного забезпечення еко-

номічного розвитку сільськогосподарських підприємств потребують ґрунтовного вивчення.

Інвестиції є основою розвитку підприємства, окремих галузей та економіки країни в цілому. Від уміння інвестувати залежить розквіт власного виробництва, можливості вирішення соціальних й екологічних проблем, сучасний рівень і потенційний динамізм фізичного, фінансового та людського капіталів. Без надійних основ інвестиційної діяльності, якими професійно мають володіти спеціалісти відповідного профілю, важко сподіватися на сталий розвиток виробництва, науково-технічного та соціального прогресу, а з ним і на належне місце у світовому господарстві. Інвестиційна діяльність має істотне значення як на макро-, так і на мікрорівні. По суті, вона визначає майбутнє країни загалом, окремого суб'єкта господарювання і виступає локомотивом економіки [4, с. 90].

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ, В ЯКИХ ЗАПОЧАТКОВАНО РОЗВ'ЯЗАННЯ ДАНОЇ ПРОБЛЕМИ І НА ЯКІ СПИРАЄТЬСЯ АВТОР, ВИДІЛЕННЯ НЕ ВИРІШЕНИХ РАНІШЕ ЧАСТИН ЗАГАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ, КОТРИМ ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОЗНАЧЕНА СТАТТЯ

Питання, пов'язані з механізмом інвестиційного забезпечення в підприємствах різних

форм власності, отримали певне висвітлення в наукових дослідженнях українських та зарубіжних вчених. Огляд літературних джерел показав, що дослідженням проблем інвестиційного забезпечення займалися такі провідні вчені й теоретики: В.Г. Андрійчук, С.К. Громова-лова, І.А. Бланк, П.Т. Саблук, Ф.Ф. Бутинець, Я.Д. Крупка, Н.Г. Богатко, А.І. Лук'яненко, І.Є. Прибера, та інші. Класичні погляди на проблему ефективності інвестування сформулювали Ф. Кене, Т. Ман, К. Маркс, Д. Міль, Д. Рікардо, Н. Сеніор, С. Сімонді, А. Сміт, Ж. Тюрго. Теоретичні, методологічні та практичні засади інвестиційного забезпечення підприємств переробної сфери економіки в працях В. Беренса, Ю. Бріггема, А. Гітмана, В. Паретто, П. Самуельсона, М. Фаррелла, У. Шарпа, а в Україні, зокрема, В.Г. Андрійчука, І.А. Бланка, П.І. Гайдуцького, В.М. Гейця, М.І. Герасимчука, А.Ф. Гойка, І.М. Крейдича, І.І. Лукінова, О.В. Мертенса, А.С. Музиченка, А.А. Пересади, П.С. Рогожина, В.П. Савчука, В.М. Хобти. Проблеми ефективності інвестицій в переробній сфері АПК присвячено роботи вітчизняних вчених С.А. Гуткевича, М.Я. Дем'яненка, М.І. Кісіля, М.Ю. Коденської, М.М. Кропивка, Є.О. Ланченка, Ю.О. Лупенка, Г.М. Підлісецького, К.А. Приба, О.В. Ролінського, П.Т. Саблука, О.М. Шестопаля та ін.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

До проблем статті, котрі потребують детального обґрунтування та аналізу, відносяться: розкриття сутності та значення інвестиційного забезпечення переробної діяльності підприємств; проведення аналізу організаційно-економічної та фінансової характеристики ДП "Ружин-молоко", оцінки рівня економічної та ділової активності виробничої системи, аналізу проблеми зростання рівня інвестиційного забезпечення основних видів діяльності підприємства, проведення кореляційно-регресійного та факторного аналізу конкурентоспроможності товарної продукції ДП "Ружин-молоко"; прогнозування стратегічних напрямів зростання рівня інвестиційного забезпечення виробництва продукції ДП "Ружин-молоко", проектного обґрунтування резервів підвищення прибутковості підприємства, обґрунтування економіко-математичної моделі оптимізації структури виробництва та оптимізації обсягів виробництва сільськогосподарської продукції досліджуваного підприємства.

Сформульовані та обґрунтовані положення й рекомендації є підґрунтям для розв'язан-

ня проблем підвищення рівня інвестиційного забезпечення основних видів діяльності ДП "Ружин-молоко" Ружинського району Житомирської області за рахунок використання запропонованого економіко-технологічного механізму підвищення рівня продуктивності виробничої системи підприємства; економіко-математичної оптимізації існуючої товарної структури виробництва та обґрунтування практичних проблем щодо забезпечення перспектив розвитку виробничої системи молокопереробного підприємства в контексті його регіонального ринку.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ З ПОВНИМ ОБґРУНТУВАННЯМ ОТРИМАНИХ НАУКОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Ефективність інвестицій підприємств є відносною і змінюваною характеристикою, що залежить від дій не лише учасників інвестиційного процесу, а й інших суб'єктів ринкових відносин, форс-мажорних та інших обставин. Тому базовою тезою дослідження є те, що рівень ефективності інвестицій підприємств формується під впливом різноманітних чинників, і оцінка цього рівня має передбачати зіставлення результатів від інвестицій, що аналізуються, з відповідними аналогами, нормативними або середніми показниками по певній сукупності підприємств. На сучасному етапі розвитку економічних відносин рівень ефективності інвестицій підприємств формується переважно під впливом зовнішніх чинників, що за своїм характером сприяють або негативно позначаються на віддачі вкладень (рис. 1).

Рівень ефективності інвестицій підприємств встановлюється шляхом співставлення ефекту від здійснення інвестицій та витрат інвестиційних ресурсів. Результат здійснення інвестицій підприємств може проявлятися в різноманітних формах. У сучасній теорії і практиці визначення ефективності інвестицій використовуються методи, які більшість вчених поділяє на дві групи: статичні і динамічні, або методи засновані на бухгалтерському обліку і методи з використанням дисконтування. Однак до статичних методів необхідно підходити з обережністю, тому що поточні витрати в сільському господарстві помітно вирізняються по окремих роках і використання середніх значень може привести до спотворення інформації про ефективність інвестицій.

Існують і критичні погляди стосовно застосування динамічних методів, зокрема, принципу дисконтування. На думку Ю.А. Малюкко-

ва, саме принципи дисконтування викликають значні деформації на ринках цінних паперів, знецінюють ефективність багатьох перспективних проектів, передусім реального виробництва, інфраструктури, аграрного комплексу. Усунути зазначені недоліки автор пропонує шляхом використання розрахунків повних економічних результатів проектів [6, с. 46—48].

Діяльність будь-якого підприємства залежить від багатьох факторів, у тому числі і матеріального характеру. Капітал підприємства — це фінансові ресурси підприємства, необхідні для організації його господарської діяльності та використовувані в господарському обороті для одержання доходів і прибутків. Власний фінансовий капітал ДП "Ружин-молоко" відображається в першому розділі пасиву бухгалтерського балансу. Розглянемо за допомогою таблиці 1 структуру власного капіталу підприємства. Структура власного капіталу показує, за допомогою якого саме потоку грошових надходжень формуються фінансові ресурси в ДП "Ружин-молоко".

За даними таблиці 1 можна зробити висновок, що найбільшу питому вагу власного фінансового капіталу ДП "Ружин-молоко" складає нерозподілений прибуток, який в 2018 р. порівняно з 2016 р. збільшився на 82,7 %, тобто майже вдвічі. Зареєстрований капітал та капітал у дооцінках капітал не змінився, але сума вкладеного власного капіталу підприємства в наступному році може змінитися в залежності від інтенсивності перебігу господарських процесів підприємства. Серед факторів переробного виробництва важливе місце займають засо-

би виробництва. Засоби виробництва сільськогосподарства, виражені у грошовій формі, становлять його виробничі фонди. Від рівня забезпеченості виробництва знаряддями і предметами праці, їх структури та ефективності використання значною мірою залежать кінцеві результати діяльності сільськогосподарських підприємств. Залежно від економічного значення в процесі виробництва, характеру обороту і способу перенесення вартості на створюваний продукт поділяють на основні і оборотні [2, с. 103—104].

Прибуток та відносний показник прибутку — рентабельність є основними показниками ефективності роботи підприємства, які характеризують інтенсивність господарювання (рис. 2).

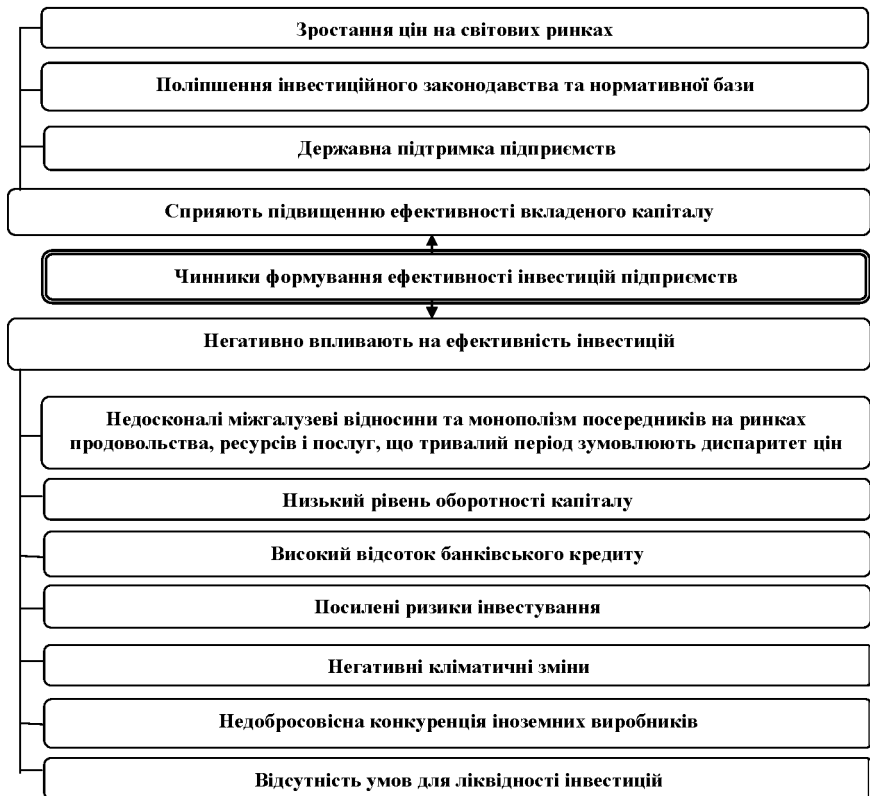

Рис. 1. Чинники що впливають на формування ефективності інвестиційної діяльності підприємств

Джерело: [3, с. 211—212].

Таблиця 1. Склад і структура власного капіталу ДП "Ружин-молоко" в 2016—2018 рр.

Показник	2016 р.		2017 р.		2018 р.		2018 р. до 2016 р.	
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	(+,-) тис. грн	%
Зареєстрований капітал	2337,0	9,0	2337,0	9,5	2337,0	7,3	-	100,0
Капітал у дооцінках	-	-	13837,0	56,3	12556,0	39,4	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	10651,0	41,0	15340,5	62,4	19460,5	61,1	8809,5	182,7
Всього	25976,0	100,0	24596,0	100,0	31853,0	100,0	5877,0	122,6

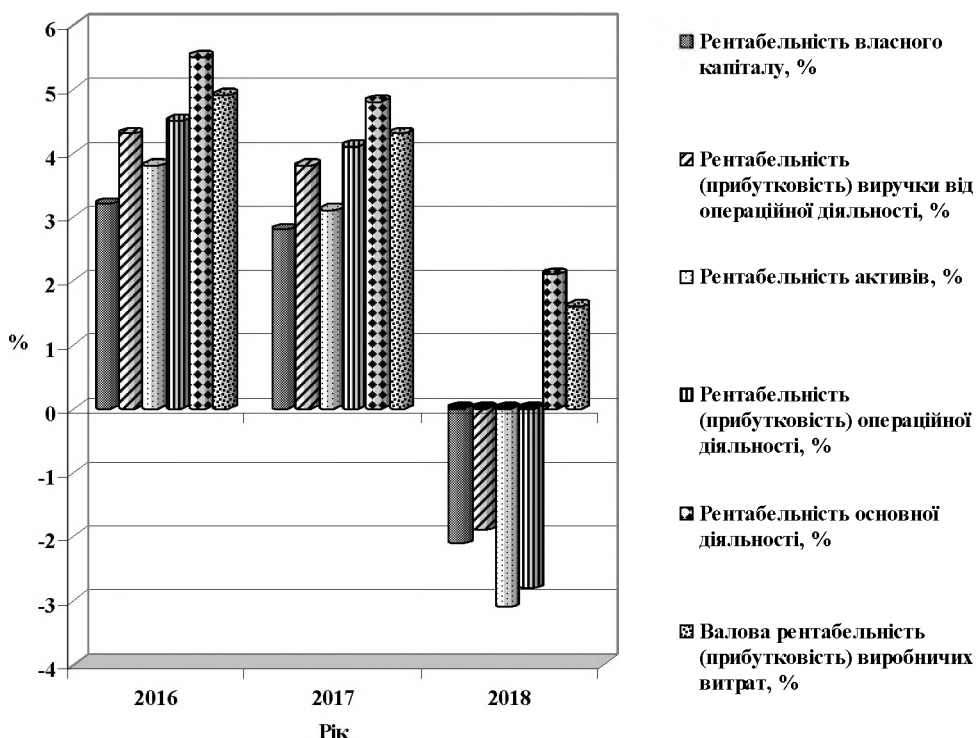

Рис. 2. Показники рівня рентабельності господарської діяльності ДП "Ружин-молоко" в 2016–2018 рр.

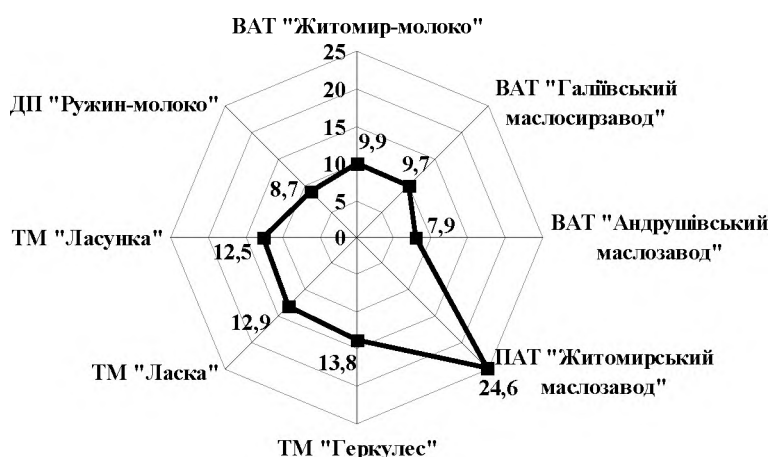

Рис. 3. Карта стратегічних груп конкурентів-виробників ДП "Ружин-молоко" Житомирської області (2016–2018 рр.)

За даними карти стратегічних груп конкурентів переробних молоко підприємств Житомирської області можна зробити висновок що ДП "Ружин-молоко" займає "середню" нішу частки ринку (8,7%), але водночас має високий бал оцінки якості аналогічної продукції, яка випускається конкурентами (9 балів з 10 можливих). З даних рисунка 3 видно що в досліджуваному підприємстві існують фактичні перспективні можливості для освоєння існуючих ніш ринку в межах наведеного конкурентного середовища. Визначальним фактором, в цьому випадку, служить приналежність до регіональ-

ної сировинної бази (з позиції кількісного та якісного еквівалентів).

Здійснивши діагностику функціонування ДП "Ружин-молоко", можна сказати, що досліджуване підприємство є конкурентоспроможним і займає значну частку ринку як Житомирської області загалом, так і Ружинського району зокрема. На розвиток підприємства значно впливає законодавчо-правова база, яка регулює діяльність підприємства. Дослідження показали, що рівень прибутковості підприємства залежить в значній мірі від впливу зовнішнього чинника — фіксованої ціни на закупівлю молока в господарствах населення, яка на даний час складає 4,85 грн/л. Щодо перспектив розвитку виробничої та реалізаційної складової досліджуваного підприємства слід зауважити: можливості встановлення реалізаційної (збутової) ціни на вироблену продукцію є вкрай обмеженими, оскільки підприємство перебуває в умовах жорсткої конкуренції з боку більш потужних регіональних виробництв.

За аналізований 2016–2018 рр. період у структурі товарної номенклатури відбулись незначні зміни. В основному підприємство спеціалізується на виробництві молока рідкого обробленого (20163,0 т.), продуктів харчових різноманітних (6110,0 т) та продуктів молоко-вісних (1453, т.).

З метою визначення стратегічної для виробництва продукції ДП "Ружин-молоко", використано результати ранжування товарного асортименту за середнім інтегральним показником прибутковості, а також враховано розподіл пріоритетів розвитку товарного асортименту досліджуваного підприємства в контексті формування прибуткових секторів підприємства (табл. 2).

Встановлено, що до зони стратегічної привабливості, достатньої для забезпечення високорентабельного розвитку ДП "Ружин-молоко", середній інтегральний показник становить 17,5, належать такі види продукції: масло вершкове, продукти харчові різноманітні, молоко сухе знежирене, молоко сухе незбиране, молоко рідке оброблене. До зони середньої прибутковості належать: сир сичужний, молоко та вершки згущені або з додаванням цукру, йогурт та інші ферментовані або сквашені продукти. Середній інтегральний показник по даній групі галузей складає 8,47. Найменш привабливими є галузі: маргарин і жири, спреди та суміші жирові, продукти молоковісні, маслянка, продукти згущені молоковісні, продукт молоковісний "Дивина", продукти молоковісні сирні кисломолочні. Середній інтегральний показник по даній групі галузей складає 5,37.

Насамперед пропонуємо замінити низько технологічне та малопродуктивне обладнання цехів, модернізувати обладнання котелень, котрі працюють на природному газі (здійснити перехід на альтернативні джерела енергії, з частковим використанням в нагріві робочих сумішей електричного струму). Крім того, модернізувати процес визрівання молочної суміші для приготування маслянки із застосуванням процесу вакуумної обробки молочної суміші, що дасть можливість зменшити рівень виробничих втрат продукції на 7,8 % а також підвищить рівень екологічних параметрів молочної продукції за рахунок використання меншої кількості сполук хлору (табл. 3).

Підвищення рівня екологічності молочної продукції створює передумови для участі ДП "Ружин-молоко" в програмах підтримки екологічно чистого

Таблиця 2. Розподіл товарного асортименту ДП "Ружин-молоко" за зонами прибутковості на перспективу (2018–2022 рр.)

Галузь сільського господарства	Середній інтегральний показник	Зона інвестиційної привабливості
Молоко рідке оброблене	19,5	Стратегічна
Продукти харчові різноманітні	19,2	
Молоко сухе знежирене	18,3	
Молоко сухе незбиране	17,8	
Масло вершкове	12,7	
Сир сичужний	9,12	Середня
Молоко та вершки згущені або з додаванням цукру	8,24	
Йогурт та інші ферментовані або сквашені продукти	8,06	
Маргарин і жири	6,47	Низька
Спреди та суміші жирові	5,7	
Продукти молоковісні	5,1	
Продукти молоковісні сирні кисломолочні	4,2	
Продукти згущені молоковісні	3,8	
Продукт молоковісний «Дивина»	3,5	
Маслянка	2,9	

виробництва та створює умови для отримання дотацій в розмірі від 1,25 грн до 2,50 грн за 1 кг виробленої молочної продукції.

Для забезпечення виробництва конкурентоспроможної продукції необхідний технічний і технологічний прорив, який можливий тільки за сприяння інвестиційних вкладень в інновації досліджуваного підприємства [1]. Інноваційний процес у переробну сферу АПК спроможний забезпечити створення та господарське освоєння нових засобів виробництва та технологій, спрямованих на підвищення рівня якості продукції та економію сукупних витрат, що в свою чергу сприятиме створенню конкурентних переваг ДП "Ружин-молоко".

З рисунку 4 стає очевидним факт що підприємство почне отримувати прибуток після настання 3 кварталу 2019 р. Загалом протягом проектного періоду ДП "Ружин-молоко" зможе отримати сукупний господарський ефект у

Таблиця 3. Проектне обґрунтування потреби фінансових ресурсів для часткової модернізації виробництва на перспективний господарський період ДП "Ружин-молоко" (2018–2022 рр.)

№ п/п	Назва напрямку модернізації (обладнання)	Одиниці виміру	Фактична потреба	Джерела надходження	Умови повернення
1.	Котельне обладнання палетного типу	тис. грн	5000,0	Позичкові ресурси (кредит у комерційному банку)	Виручка від реалізації продукції (чистий прибуток)
2.	Вакуумне устаткування виробничих цехів		2500,0		
3.	Роторні електродвигуни відцентрового типу		1500,0		
4.	Автоматичні міксери з системами потового визрівання робочих сумішей		4000,0		
5.	Автоматизована система випресовування закваски		2000,0		
Всього			15000,0		

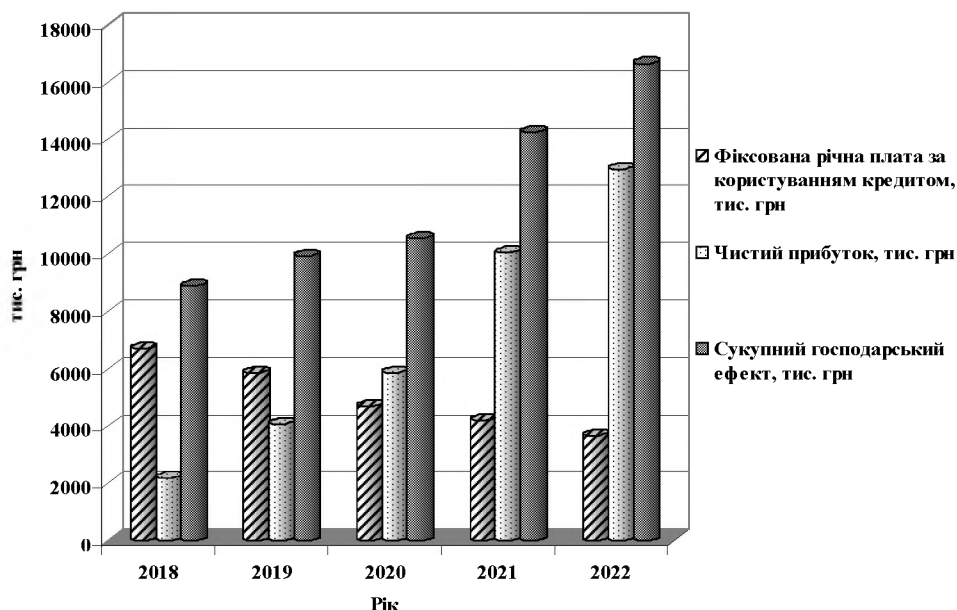

Рис. 4. Прибутковість ДП "Ружин-молоко" від впровадження заходів часткової модернізації виробництва на перспективний господарський період (2018—2022 рр.)

розмірі 35,77 млн грн. Водночас підприємство стабілізує фінансово-майновий стан, кардинально вдосконалив існуючі технології виробництва та створить умови для формування ефективного конкурентного середовища відносно існуючого регіонального ринку збуту молочної продукції.

Подальший розвиток ДП "Ружин-молоко" залежатиме переважно від стану внутрішнього продовольчого ринку. Наповнення його товарами створює базу для розширення інвестиційних можливостей. Негативно позначаються на формуванні продовольчого ринку макроекономічні чинники: падіння реального рівня доходів населення, інфляція, диспаритет цін на промислову продукцію, недосконала кредитно-фінансова система. Повна незахищеність від них ринку продовольства зумовила скорочення його ємкості (рис. 5).

Успішний розвиток ДП "Ружин-молоко" можливий за умови розвитку зовнішнього середовища аграрного підприємства, а те в свою чергу залежать від розвитку національної економіки. Це безпосередньо стосується і переробного сектора. Для того щоб запобігти втраті прибутковості, що неминуче призвело б і до втрати можливості функціонування підприємства, а також до вимушеного переходу на малоефективне самозабезпечення, доводиться шукати нові ринки збуту продукції. Зокрема великого значення для Житомирської області набуває поставка виробленої продукції до зовнішніх ринків збуту.

Розширення ринків в інтересах збільшення збуту є нагальною метою для ДП "Ружин-мо-

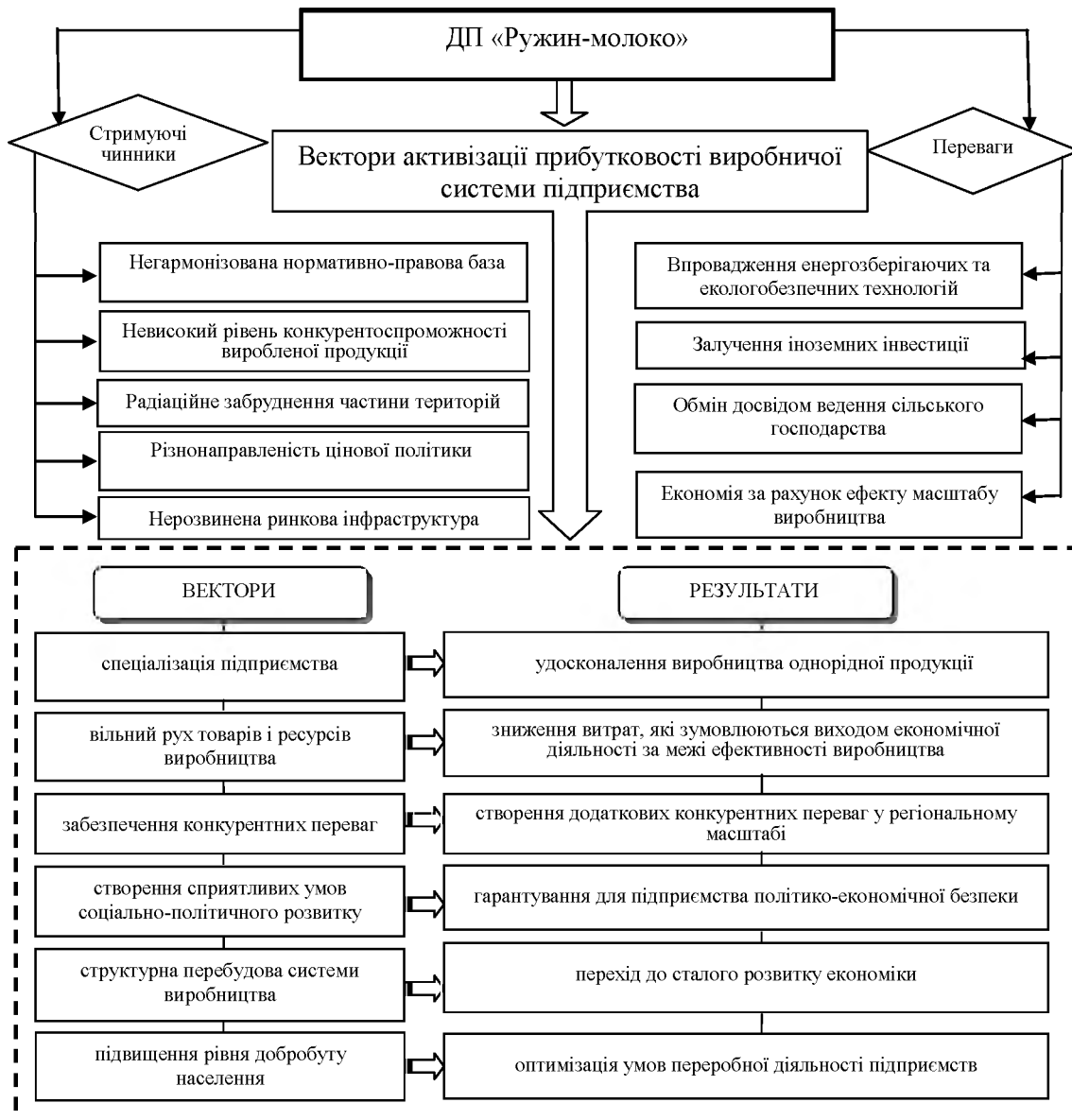
локо". На розв'язання завдання розширення ринків збуту спрямована політика усунення обмежень регіональної торгівлі. Наведена економічна політика підприємства забезпечує збереження матеріальних та трудових ресурсів підприємства. Здійснення відповідної державної політики на регіональному рівні дає змогу сформувати оптимальну структуру регіональної економіки [5].

Подальший розвиток підприємств агропромислового сектора області повинен бути спрямований на впровадження стратегії підвищення ефективності виробничої діяльності при використанні високотехнологічних аспектів. Зростання ефективності виробничої системи залежить від розвитку ринків. Основними завданнями в цій сфері виступає: забезпечення населення безпечною, високоякісною та доступною за ціною продукцією та продовольством; забезпечення умов до реалізації продукції за ціною, що повинна дати можливість ефективним виробникам отримати прибуток для розширення та вдосконалення виробництва; забезпечення умов до підвищення конкурентоздатності української продукції на внутрішньому та зовнішніх ринках та визначення стратегічних галузевих пріоритетів за рахунок збалансованого використання ринкових та державних механізмів регулювання.

ВИСНОВКИ З ПРОВЕДЕНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ЦЬОМУ НАПРЯМІ

У процесі діяльності переробних підприємств можна виділити дві групи ризиків їх економіч-

Рис. 5. Стратегічні вектори підвищення ефективності інвестиційних вкладень у ДП "Ружин-молоко" на перспективний господарський період (2018–2022 рр.)

ного розвитку: загальні ризики, пов'язані із можливістю впливу несприятливих факторів на всі суб'єкти господарювання, і специфічні, пов'язані з можливістю впливу несприятливих факторів на конкретний об'єкт інвестування. Для забезпечення виробництва конкурентоспроможної продукції необхідний технічний і технологічний прорив, який можливий тільки за сприяння інвестиційних вкладень в інновації досліджуваного підприємства. Інноваційний процес у переробну сферу АПК спроможний забезпечити створення та господарське освоєння нових засобів виробництва та технологій, спрямованих на підвищення рівня якості продукції та економію сукупних витрат, що в свою чергу сприятиме створенню конкурентних переваг ДП "Ружин-молоко". Отримані результа-

ти свідчать, що за однакового розміру інвестиційних вкладень, але застосовуючи різні технології виробництва продукції, можна отримати різні економічні результати та рівень маржинального доходу і прибутку. Так, у разі залученні інвестицій у розмірі 12659,0 тис грн за умови задовільного ресурсного забезпечення підприємства на площі посіву 577,0 га маржинальний дохід становитиме 8956,8 тис. грн; у разі застосування прогресивних технологій та поступовому зміні галузевої структури виробництва (поступовому переході на виробництво продукції тваринництва) за тих же обсягів інвестицій та у разі збільшення надходження молока на 577,0 т. маржинальний дохід складе 11607,4 тис. грн, або на 2650,6 тис. грн більше, тобто зросте на 29,5 %.

Зростання ефективності виробничої системи залежить від розвитку ринків. Основними завданнями в цій сфері виступає: забезпечення населення безпечною, високоякісною та доступною за ціною продукцією та продовольством; забезпечення умов до реалізації продукції за ціною, що повинна дати можливість ефективним виробникам отримати прибуток для розширення та вдосконалення виробництва; забезпечення умов до підвищення конкурентоздатності української продукції на внутрішньому та зовнішніх ринках та визначення стратегічних галузевих пріоритетів за рахунок збалансованого використання ринкових та державних механізмів регулювання. Відповідно до рівня конкурентоспроможності продукції, необхідно забезпечити відповідну політику на рівні держави та регіонів. Так, для продукції, яка має порівняльні переваги на світовому ринку, слід провести заходи відносно утримання існуючих позицій та підвищення конкурентоспроможності за рахунок інтенсифікації виробництва та поглиблення рівня переробки. Умовою такої інтенсифікації є безумовне виконання технологій виробництва та переоснащення основних фондів галузі. Для використання потенціалу галузей, що ввійшли до другої групи, вважаємо за необхідне створити сприятливі умови для швидкого зростання конкурентоспроможності продукції за рахунок залучення інвестицій та відповідної державної підтримки. Недосконалий розвиток інфраструктури діяльності переробного сектору обумовлені двома видами чинників — ендогенними (внутрішніми) і екзогенними (зовнішніми). До першої групи чинників можна віднести незбалансованість сировинної структури виробництва, недостатній облік споживацького попиту, низька ефективність виробництва, відсутність стимулів до підвищення конкурентоспроможності, відсутність організованих каналів отримання стратегічної і оперативної ринкової інформації і недосконалість структури експорту агропромислових підприємств, в яких переважають товари з низькою ступенем переробки. Стратегія реформування виробничої системи ДП "Ружин-молоко" має враховувати той факт, що зовнішня орієнтація в торговельній політиці дає кращі економічні результати порівняно з внутрішньою орієнтацією та реформа зовнішньоторговельної політики має поєднуватися із заходами щодо макроекономічної стабілізації економіки, валютного курсу, зміцнення інституційно-правової бази і

розробки програм, спрямованих на підвищення ефективності факторів виробництва.

Література:

1. Амбросов В.Я. Великотоварні підприємства як основа впровадження інновацій/ В.Я. Амбросов, Т.Г. Марени// Економіка АПК. — 2007. — № 6. — С. 14—19.
2. Баланюк І.Ф. Галузева структура виробництва в сільськогосподарських підприємствах: монографія / І.Ф. Баланюк. — Івано-Франківськ, 2011. — 183 с.
3. Біловодська О.А. Економічне обґрунтування реінжинірингу бізнес-процесів виробничих підприємств: монографія / О.А. Біловодська — Суми: Мрія-1, 2010. — 440 с.
4. Васильєва Н.К. Економіко-математичне моделювання в сільському господарстві: навч. посіб. / Н.К. Васильєва — Дніпропетровськ: Вид. Біла К. О., 2017. — 154 с.
5. Вініченко І.І. Формування умов інвестування економічного розвитку підприємства / І.І. Вініченко// Інвестиції: практика та досвід. — 2006. — № 18. — С. 22—25.
6. Загородній А.Г. Менеджмент реальних інвестицій: навч. посіб. / А.Г. Загородній, Ю.І. Стадницький. — К.: Знання; КОО, 2010. — 209 с.

References:

1. Ambrosov, V. Ya. (2007), "Great food enterprises as the basis for the maintenance of innovation", *Ekonomika APK*, vol. 6, pp. 14—19.
2. Balaniuk, I. F. (2011), *Haluzeva struktura vyrobnytstva v sil's'kohospodars'kykh pidpriemstvakh* [Galuzeva structure of virobnytstva in Silskogospodarsky enterprises], Ivano-Frankiv'sk, Ukraine.
3. Bilovods'ka, O. A. (2010), *Ekonomichne obgruntuvannia reinzhynirynhu biznes-protsesiv vyrobnychkykh pidpriemstv* [Economy of business reengineering business processes of virology], *Mriia-1, Sumy, Ukraine*.
4. Vasyl'ieva, N. K. (2017), *Ekonomiko-matematyчне modeliuvannia v sil's'komu hospodarstvi* [Economic and mathematical modeling in the state thanks], *Vyd. Bila K. O., Dnipropetrovs'k, Ukraine*.
5. Vinichenko, I. I. (2006), "Form of minds investment investment of economic development", *Investytsii: praktyka ta dosvid*, vol. 18, pp. 22—25.
6. Zahorodnij, A. H. and Stadnyts'kyj, Yu. I. (2010), *Menedzhment real'nykh investytsij* [Management of Real Investments], *Znannia, Kyiv, Ukraine*.

Стаття надійшла до редакції 29.10.2019 р.